

Прикладом стратегії зосередження, що дає змогу мінімізувати витрати з обслуговування цільового ринку, є стратегія відділення клеїв (Adhesive Division) компанії «National Starch and Chemicals», яка скоротила число клієнтів з 14 тис. до 700 осіб.

На стратегію впливають:

- ризик;
- знання минулих стратегій;
- реакція на власників;
- фактор часу.

Кожна транснаціональна компанія розробляє свої варіанти стратегії, тому що не існує ніякого стандарту щодо змісту та структури стратегії.

Сьогодні основними орієнтирами у формуванні міжнародних маркетингових стратегій як основи розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України пропонується вважати [3; 4]:

- збільшення масштабів зовнішньоекономічної присутності українських компаній на зарубіжних ринках, приведення співвідношення експорту/імпорту товарів та послуг до позитивного сальдо, в тому числі як за рахунок вдосконалення галузевої структури зовнішньоекономічної діяльності, так й за рахунок покращення якості, а значить й збільшення надання послуг різнопланового характеру;

- на державному та регіональному рівнях забезпечити (в рамках правового поля) соціально-економічні умови щодо утворення стратегічних альянсів, об'єднань, компаній, сумісних підприємств українських та зарубіжних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щодо виробництва та реалізації конкурентоспроможної продукції на міжнародних ринках на основі реалізації принципів та стратегій міжнародного маркетингу.

За таких умов міжнародний маркетинг підприємств України у сфері їх зовнішньоекономічної діяльності стане ефективним інструментом, застосування якого мінімізує існуючі тенденції зростання негативного сальдо міжнародної торгівлі та максимізує прибуток підприємств на світовому ринку.

1. Ансофф І. Новая корпоративная стратегия. К. : Кондор, 1999. 415 с
2. Балабанова Л.В. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій: Навч. посіб. за ред. Л.В. Балабанової. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Знання, 2015. 301 с.
3. Корж М.В., Чуб І.В. Міжнародний маркетинг як основа розвитку міжнародного бізнесу. Стратегія розвитку України. 2017. № 1. С. 21-24.
4. Мірошник М.В., Кітченко О.М., Скляр Д.Д. Міжнародний маркетинг зовнішньоекономічної діяльності підприємств: теорія, практика, перспективи. Вісник НТУ «ХП» (економічні науки). 2022. №1. С. 41-45.
5. Портер М. Стратегія конкуренції: методика аналізу галузей і діяльності конкурентів. К.: Основи, 1998. 390 с.

Буняк Н.М.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ПЕРЕДУМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ЕКОСИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОКАЛІЗАЦІЇ

Виробництво та комерціалізація інновацій сьогодні відбувається під впливом двох тенденцій. З одного боку, посилюється глобалізація економіки знань (зокрема міжнародно-технічна співпраця щодо проведення наукових досліджень та практичного освоєння їхніх результатів, глобальне застосування технологій, створених в окремих країнах, вільне поширення науково-технічної інформації поза національними кордонами), а з другого – збереження важливості локальних факторів та просторової близькості учасників інноваційного процесу.

Останнє обумовлено тим, що кожен учасник інноваційного процесу поряд з явними володіє неявними знаннями, які не можуть бути формалізованими та поширеними через

комунікаційні мережі шляхом вербалізації. Вони можуть лише передаватися в процесі навчання, набуття власного досвіду, особистого спостереження, тобто в процесі тісної взаємодії. Заразом результативність їх передачі, залежить не лише від територіальної близькості контрагентів, але й від ступеня схожості їхніх знань, довіри між ними, спільності інститутів, сумісності технологій тощо [1].

Все це обумовлює доцільність застосування багаторівневого підходу до формування інноваційних екосистем, а також зміщення акценту в розвитку інноваційних процесів з національного рівня на регіональний. Враховуючи той фактор, що більшість сучасних інноваційних процесів є глобальними й проходять за межами конкретних територій регіональні інноваційні екосистеми необхідно вбудовувати в глобальний контекст через численні інтеграційні канали поширення, виробництва та капіталізації знань й технологій.

Варто погодитись з Ф. Куком, який аргументовано доводить неможливість розгляду інноваційного процесу та політики без постійного врахування взаємодій місцевих учасників із глобальними гравцями [2].

Регіональна інноваційна екосистема, яка передбачає кооперація зусиль різних учасників інноваційного процесу (університетів, приватних підприємств, венчурних фондів тощо), а також потенційних споживачів з метою перетворення наукового знання на інновацію, є відкритою до взаємодії із зовнішнім середовищем через глобальні дослідницькі мережі, якими поширюються знання та проводиться навчання, а також глобальні виробничі мережі, завдяки яким в регіон залучаються інвестиції, а місцеві підприємства виходять на ринки збуту.

Можна стверджувати, що в умовах глокалізації важливою передумовою успішного розвитку регіональних інноваційних екосистем є компліментарність їхніх ресурсів глобальним тенденціям, умовам, способам взаємодії в процесі створення, перетворення, передачі та використання знань. Синергетичний ефект виникає тільки завдяки узгодженим діям та стійкому розвитку всіх їх елементів.

Сьогодні попри наявність певного успішного досвіду у сфері формування інноваційних екосистем різних рівнів у розвинутих країнах світу відсутній вичерпний перелік заходів щодо їх створення та забезпечення ефективного функціонування, оскільки кожне з них володіє індивідуальними особливостями та можливостями.

Заразом важливими передумовами її формування є наявність наукового потенціалу, попиту на результати НДДКР, сприятливого інституційного середовища, а також належного рівня сприйняття інновацій громадянським суспільством.

Зміщення акцентів інноваційного розвитку в умовах глокалізації на регіональний рівень пов'язане з необхідністю подолання їх історично сформованої спеціалізації (як правило, сировинної), проведення структурно-технологічної модернізації та нарощення конкурентних переваг.

З цією метою в країнах ЄС пропонується використовувати смарт-спеціалізацію як найбільш дієвий інструмент прискорення темпів інноваційного розвитку, який передбачає зосередження зусиль на розробці та впровадженні інновацій в найбільш пріоритетні види діяльності відповідно до потреб бізнесу, уникаючи при цьому фрагментації та дублювання зусиль. Розумна спеціалізація формується на регіональній специфіці, наявному потенціалові, передбачає фокусування ресурсів на конкурентоспроможних видах діяльності, які дозволять регіону вже в найближчій перспективі посилити свої конкурентні позиції на глобальних ринках товарів та послуг.

Варто наголосити, що розробка та реалізація стратегії смарт-спеціалізації регіону в контексті забезпечення його інноваційного розвитку має відбуватись спільно усіма стейкхолдерами цього процесу – науковою експертною спільнотою, бізнесом, органами влади із залученням представників громадянського суспільства. Лише за цієї умови можна гарантувати отримання бажаних результатів кожним з них.

В сучасних умовах глокалізації при розробці регіональних стратегій інноваційного розвитку необхідно враховувати не тільки наявні можливості та сильні сторони, але й

суспільні процеси, які відбуваються як на національному рівні, так і міжнародному. Це обумовлено тим, що інновації часто реалізуються не тільки на території однієї країни, але й на міжнародних ринках, тобто стають глобальними.

Розбудова дієвих інноваційних екосистем потребує об'єднання зусиль багатьох учасників інноваційного процесу, яке не може бути забезпечене виключно ринковими інструментами, необхідна координація такої діяльності як з боку державних органів, так і громадянського суспільства шляхом створення відповідного координаційного органу, який матиме для цього всі необхідні повноваження. Основними функціями якого буде:

- налагодження ефективно функціонуючої системи надання консалтингових послуг компаніям-початківцям, зокрема з питань маркетингу, правового захисту, ресурсного забезпечення бізнесу, фінансового планування тощо;
- розробка та впровадження організаційно-економічних механізмів, що сприяють посилення кооперації між учасниками інноваційного процесу;
- формування системи фінансової підтримки малих інноваційних підприємств на передінвестиційній стадії;
- розробка механізмів, що стимулюють залучення працівників університетів до створення стартапів;
- забезпечення гармонійних відносин між окремими учасниками інноваційної екосистеми;
- сприяння розвитку системи трансферу технологій та комерціалізації інновацій;
- регулювання розбіжностей та усунення конфліктів інтересів учасників інноваційного процесу;
- залучення приватних інвесторів.

Загалом ефективне функціонування регіональних інноваційних екосистем, які забезпечували б довгостроковий інноваційний розвиток країни та нарощення її конкурентних переваг на міжнародних ринках високотехнологічної продукції потребує: використання синергійних ефектів взаємодії держави, науки, бізнесу та громадянського суспільства; прозорості наукової, науково-технічної та інноваційної політики щодо всіх учасників інноваційного процесу; створення сприятливих умови для виникнення й комерційної реалізації результатів наукових досліджень, розвитку горизонтальних зв'язків між учасниками інноваційного процесу для зниження їхніх витрат та підвищення рівня довіри між ними; формування єдиного інформаційно-комунікаційного середовища; колаборації незалежних суб'єктів господарювання, зокрема, постачальників, конкурентів, покупців тощо.

1. Буняк Н. М. Відкриті інновації – сучасна парадигма інноваційного розвитку регіону. *Інфраструктура ринку*. 2019. №32. С. 271-276. URL http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/42.pdf. (дата звернення: 09.12.2023)

2. Cooke P. Regionally Asymmetric Knowledge Capabilities and Open Innovation: 'Exploring Globalisation 2' – A New Model of Industry Organisation. *Research Policy*. 2005. Vol. 34. Iss. 8. P. 1128-1149

Бородіна А.С.

студентка 1-го курсу освітнього ступеня «магістр», спеціальність 073 Менеджмент

Подлужна Н.О.

д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Луцьк, Україна

АНАЛІЗ ВПЛИВУ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ІНФЛЯЦІЮ В УКРАЇНІ

Перехід України до ринкових форм господарювання обумовив здобуття особливого значення державної політики, втілення якої сприяє досягненню стабілізації макроекономічних факторів економічного зростання.